

מתוך: ילדי רחוב

אנטק בורח מאחוזת הרוזן

מאת: יאנוש קורצ'אק, כרך ד', עמ' 64-61
תרגום: אורי אורלב

כְּאִשֶּׁר יָרַד הָעָרֵב קָם אַנְטָק מִמִּטָּתוֹ, סָקַר אֶת הַחֹדֶר בְּעֵינָיו, הִתְקַרֵּב לַדֶּלֶת כְּדִי לִבְדֹק אִם מִיִּשְׁהוּ מִצִּיץ דֶּרֶךְ חוּר הַמְּנַעוּל. אַחַר כֵּן לָבַשׁ אֶת הַמַּעִיל, פָּתַח אֶת הַחֲלוֹן וּבִקְפִיצָה אַחַת הָיָה בְּגוֹן. בְּמַהֲרִיּוֹת עָבַר אֶת הַמְּרָחֵק בֵּין הַבַּיִת לַחוּמָה; עַץ אָגָס רָחֵב צִמְרַת שֶׁלַח אֶת עֲנָפוֹ מֵעַל הַחוּמָה. אַנְטָק כָּבַר עָלָה עַל סַפְסָל, נֶאֱחָז בְּעַנְף הָרֵאשׁוֹן וְאָז חָשׂ בְּכַף יָד שֶׁל מִיִּשְׁהוּ עַל כַּתְפוֹ.

- מָה אַתָּה רוֹצֵה? עֲזוּב אוֹתִי.

זְרוּצְקִי הוֹשִׁיב אוֹתוֹ בְּעֵדֵינּוֹת עַל בְּרָכְיוֹ וְהִחַל לְדַבֵּר. הוּא דִבֵּר זָמַן רַב וּבִשְׁטָף. אַנְטָק לֹא הִפְסִיק אֶת דִּבְרָיו אֶפְלוּ פַעַם אַחַת. זְרוּצְקִי הִגְבִּיר אֶת קוֹצֵב דְּבוּרוֹ. הָעֵץ הִשְׁמִיעַ קוֹלוֹת רַחֵשׁ בְּעֲנָפוֹ הַעִירְמִים. רוּחַ קָרָה נִשְׁבָּה. כְּאִשֶּׁר סִים הָרוֹזוֹן אֶת דִּבְרָיו שָׁאַל אַנְטָק, אַחֲרֵי רָגַע אַרְבֵּי שָׁל שְׁתִּיקָה:

- לָמָּה אַתָּה מְקַשֵּׁקֵשׁ עַל דִּבְרַיִם שְׁאַתָּה לֹא מִבִּין בְּהֵם שׁוֹם דְּבַר, אֲדוֹנִי?
עֲכָשׁוּ הַתְּחִיל אַנְטָק לְדַבֵּר.
נוֹשֵׂא שִׁיחַתְּם הָיוּ "יְלָדֵי הָרְחוֹב".

- לֹא, אֲנַחְנוּ בְּכֻלָּל לֹא רָעִים וְלֹא מְטַמְטָמִים, רַק שְׂיֵשׁ לָנוּ טוֹב אַחַר וְשָׂכַל אַחַר, מִפְּנֵי שְׁאַתְּם לּוֹמְדִים מִן הַסְּפָרִים וְאֲנַחְנוּ לּוֹמְדִים אַחֲרֵת לְגַמְרִי. אוֹתָנוּ מְלַמֵּד... אֲנִי בְּעֲצָמִי אֵינְנִי יוֹדֵעַ...
- הַחַיִּים, אֲנָשִׁים - זָרֵק זְרוּצְקִי.

נְכוּן. לָכֵם יֵשׁ מוֹרָה אֶחָד וְלָנוּ יֵשׁ מֵאָה. אֲבָל מָה יֵשׁ כָּאֵן לְדַבֵּר. רַק אֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיד לָךְ, אֲדוֹן, שְׁאַתְּם לֹא יוֹדְעִים עָלֵינוּ שׁוֹם דְּבַר וְזָהוּ.

הַשִּׁיחָה הַזֹּאת הִתְנַהֲלָה בְּמִשְׁדָּה זָמַן רַב וְהָעֵץ הִמְשִׁיךְ לְרִשְׁרֵשׁ בְּעֲנָפוֹ הַעִירְמִים.

- יֵשׁ אֲצִלְנוּ קִבְצוֹן וְגַנְבֵי אֶחָד. אֲנַחְנוּ קוֹרְאִים לוֹ "חֲבֵרְמוֹן", לְמִרְוֹת שֶׁעֲכָשׁוּ הוּא כָּבַר שֶׁתָּנוּ. אֲבָל פַּעַם הָיָה נוֹרָא חֲזָק. שְׁלָמוֹ לוֹ בְּקִרְקָס עֲשָׂרִים וְחַמְשָׁה רוֹבְלִים כְּדִי שִׁיִּאֲבֵק עִם אֶחָד הַמְּתֵאֲרָפִים שֶׁל הַקִּרְקָס וַיִּנָּחַם לוֹ לְנִצָּחַם אוֹתוֹ. הַמוֹדְעוֹת הַכְּרִיזוּ, שְׂמִי מִהַקְהָל שִׁיכְנִיעַ אֶת הַמְּתֵאֲבֵק, יִקְבֵּל חֲמֵשׁ מֵאוֹת רוֹבֵל. הוּא הָיָה נוֹתֵן שִׁיפִּילוֹ אוֹתוֹ כִּמְהָ פַעַמִּים, עַד שֶׁנִּמְאַס לוֹ, וּפַעַם אַחַת הִפִּיל אֶת הַמְּתֵאֲבֵק. וְאַתָּה חוֹשֵׁב, אֲדוֹנִי, שֶׁלְקַח אֶת חֲמֵשׁ מֵאוֹת הַרוֹבְלִים? "לֹא", אָמַר, "הַהֶסְכֵּם הָיָה שְׂאֲנִי אֶתָּנוּ לְנִצָּחַם אוֹתִי; אֲנִי הִפְרַתִּי אֶת הַהֶסְכֵּם וְלֹא רוֹצֵה אֶת הַכֶּסֶף". וְעוֹד בִּקְשׁ סְלִיחָה. וְלִמְחֻרַת תִּפְסוּ אוֹתוֹ מִפְּנֵי שֶׁגִּנְבַּ מִמִּיִּשְׁהוּ שְׁעוֹן. אוֹ, לְמַשָּׁל יֵשׁ אֲצִלְנוּ גִּנְבִים קִטְנִים. אֶחָד כְּזֶה גוֹנֵב מִשְׁהוּ וְאֶחָד אַחַר מִחֲזִיר אֶת הַגִּנְבָה לְבַעַל הַחֲפֵץ הַגִּנּוּב תַּמּוּרַת תִּשְׁלוּם. "תָּנוּ כֵּן וְכֵן - הוּא אוֹמֵר - וְהַחֲפֵץ שֶׁלָּךְ יִהְיֶה מִנַּח בְּמִקוֹם זֶה וְזָה". וְלֹא הָיָה מְקַרָּה שִׁיִּרְמָה. מִפְּנֵי שֶׁאֲדוֹנִי, יֵשׁ לָנוּ כְּבוֹד.

הָרוֹזוֹן הִקְשִׁיב וְהִרְגִישׁ שֶׁהִלָּד הִזָּה פּוֹקַח אֶת עֵינָיו אֶל עוֹלָם שְׁלָם שֶׁלֹּא יָדַע עַל קִיוּמוֹ, לֹא הוּא וְלֹא כָּל אוֹתָם סוֹפְרִים שֶׁלְפִי סִפְרֵיהֶם נִסָּה לְלַמֵּד עַל נִפְשׁוֹ שֶׁל "יְלָד רְחוֹב" - וּמִכָּאֵן כָּל אוֹתָן טְעוּיּוֹת בְּגִישָׁה לִילְדִים כְּאֵלֶּה וּבְפִעִילוֹת הַפִּילִנְתְּרוּפִים לְמַעַנְם.

אנטק דבר עכשו ועיניו הבריקו; הוא חש שהרשים את האפורטופוס הזר ושעכשו ידו על העליונה, והרגשה זו גרמה לו הנאה גדולה.

- אנחנו יודעים להיות טובים ומנמסים, אבל צריך להתנהג אתנו בעדינות, מפני שאנחנו יודעים להגן על כבודנו. אפלו פאשר אחד מאתנו שותי לגמרי ומעצבן כהגן, אם מישהו נתקל בו במקרה ומבקש סליחה, הוא לא יגיד לו שום דבר; אבל אם לא יבקש, אוי ואבוי לו. אנחנו לא גונבים מכל אחד. יש אצלנו רופא אחד שאף פעם לא נועל את דלת הדירה שלו. אבל אם מישהו ינסה לגעת שם במשהו, אנחנו כבר נדע מה לעשות לו, מפני שהרופא הזה טוב אלינו ומפיר אותנו ויודע שאנחנו לא כל כך רעים ולא כל כך טפשים כמו שאתם חושבים. ואם מישהו רוצה להיות טוב אלינו, אבל לא מפיר אותנו, אז אנחנו "מסדרים" אותו, מרמים. אני יודע שהתמונות שלכם מצאו חן בעיני מנהי ועכשו היא בטח מיללת והיא תלמד, ותהיה טובה. אבל אני יודע שהתמונות האלה זה שטות ושקר. אתה חושב שאם הקבצנית הזאת משתכרת ורוקדת ואומרת כל מיני דבורים היא באמת שמחה? בטח, שמחה. היא יודעת שפעם היה לה יותר טוב ועכשו רע לה והיא תמות עוד מעט, אז היא שרה בכונה ורוקדת כדי שאף אחד לא ידע כמה באמת רע לה. מפני שזה לא מכבד אצלנו להצטער ולהתאבל וזהו. למה שהאחרים ידעו שרע לי?! ... נו, ואני מדבר ומדבר וצריך ללכת.

- תשאר אנטק, לפחות תלמד לקרא,

- בשביל מה לי לקרא? אם אלמד לקרא, מישהו יצטרך ללמד אותי. אבל אני לא רוצה שמשהו ילמד אותי; מפני שאני רוצה להיות תמיד המורה. אנחנו נרא גאים, אדוני.

- ובשביל מה אתם מקבצים נדבות?

- אנחנו לא מקבצים נדבות, אנחנו רק מרמים. אם אני אומר לך את האמת ואתה נותן לי עשיריה, זה נקרא לקבל נדבה. אבל אם אני משקר לך ואתה נותן לי משהו, זה נקרא אצלנו ש"עבדתי" עליך ולא בקשתי נדבה. אם אני מקבל משהו מאחד משלנו זה אומר שהוא עשה לי טובה. אתה מבין? ...

אנטק פרץ בצחוק למראה הבעת הפליאה שעל פני הרזון.

- אנחנו אנשים גאים....

- ומסגרים - הוסיף הרזון מהרהר.

- זה נכון. יש אצלנו סמרטוטית אחת. שאם תקרא לה "העלמה זושקה" - תזרק עליך אבנים. אנחנו תמיד מרגיזים אותה בצורה כזאת, מפני שהיא אשה נורא מצחיקה. היא רוצה שיקראו לה "גברת מיכלובה" והיא גברת מיכלובה כמו שאני אדון מיכאל. והיא כל כך גאה בעבודה שלה באשפה. אני יודע, שאתם לא מבינים את הדברים האלה, אבל אתם תמיד משתחווים לפני מישהו, ואנחנו לא. ואתה יודע למה, אדוני? מפני שאתם מפחדים להיות עניים, ואנחנו בכלל לא מפחדים מפני העני. טוב, אני הולך....

